

Nooséłí Bił Ch'ét'aah:

T'áá Aaníí Át'éego Yilchìh
Baa Hane'ígíí

Center for Substance Abuse Prevention

bił haz'áądóó dóó Substance Abuse dóó
Mental Health Services Administration bił haz'áądóó dóó

índa

Department of Health dóó Human Services bił
haz'áądóó yit'ihígíí át'é

T'áá Aaníí Át'éego Yilchijih Baa Hane'ígíí: Nooséí Bıl Ch'ét'aah

Nichxó'igo yá'áti' - Bee'f'diiljeehí, Aditaal, Adildon, Jilchin, Biláájíyoł, Dilchxosh,
Łééchaagsá'í, Texas Bikee'dilzhóhii
(Slang – Glue, Kick, Bang, Sniff, Huff, Poppers, Whippets, Texas Shoe-Shine)

Binahjí' éédahózinígíí choiníłt'eeh...

Yilchijih atsiighaa' yee nít'ijih. Yilchijih éiyá t'áadoo le'é chodao'inígíí bits'áádéé' oojoolígíí jó bee'ídiiljeehí éi doodago bee hadleeshí bıl ál'ijigo néididoł'ol biniyéhígíí éi díi deilchin dóo yil adahaadziihgo yee tsi'dahidikááh. Díi t'áá hooshch'i' atsiighaa' yee nít'ijih dóo alááh áníłtsogo bitsxe' akóqo choda'inígíí éi t'áá da'a'oh, doo hasht'e náó'ne'góó hats'íis dóo hani' áyíil'ijih t'áadoo baa ákozhnizini.

Yilchijih ajéidishjoolí yee nít'ijih. Yilchijih hats'íis nılch'i yaah yitijih dóo ajéidishjoolí da yiih yilwo' dóo doo hazhó'ó dah nát'ih da yileehgo éi hats'íis doo bá yá'át'éeh da.

Yilchijih ats'íistah yilchxóqoh. Yilchijih chodayool'inígíí éi yee da'atchinée deilchxóqoh; dahjikoh dóo han'édił neiltał yileeh; dóo hazid, hajéiyilzólíi, dóo hachá'áshk'ázhi yihoodiilt'ih. Ałahjí' chojool'ijigo éi hadoh jilchxóqoh dóo doo bitsxe' da yileeh dóo hadoh doo naats'óqda yileeh.

Yilchijih t'áadoo kót'é'íliní hwiidhéhé. Yilchijih t'áá hooshch'i' hwiidoolhéhéł. Yilchijih chodayool'inígíí yisdah biilhéhé, bikwii yil didzih, éi doodago bijéi niilti'.

T'ahdoo bee ádił'iizihdáá'...

Binahjí' éédahózinígíí choiníłt'eeh. Yilchijih hwiidoolhéhéł t'óó áłtsééd chojoos'ijidi ndi.

Hane' t'áá há'ísiníłts'áá. Yilchijih t'óó ahayóí akóqo hooghangóo chodao'inígíí báhádzidii bii' dahólónígíí éi díi ádaat'é: bee nánılzołi, hooghan binaagóo chodao'inígíí, bee ida'diiljeehí, kin bee yidleeshí, bee hadleeshí bıl ál'ijigo néididoł'ol biniyéhígíí, chidi bitoo', nılch'i líkoní, áłashgaan yilchíih bee nahjí' kól'inígíí, béesh bee ak'e'elchihí ajiisihgo tógo ligoigo bee bik'éé'elchxóqohígíí, dóo bee ak'e'elchihí nılchxonígíí. Díi doo há yá'át'éeh da jilchingo - t'áá át'é na'altseed.

Baa áhółchijih. Báhádzidii éi kódaolyé Bilagáana k'ehjí: amyl nitrate, isobutyl nitrate (“popppers”), dóo nitrous oxide (“whippets”). Éi baa nidahaniih honeeni biniyé dóo da'azhish bıl nidahaz'áagóo baa nidahaniih. Éi hats'íis dóo hatsiighaa' doo hasht'éé doolníłgóo yilchxóqoh.

Baa'at'e' nıl bééhózin. T'áá ałahjí' yilchijih chodeiyool'inígíí éi doo hasht'éé dooníłgóo hatah hachxóqoh díi nijíghaagi lá, yájíłti'gi lá, dóo ntséjikeesgi lá.

Ninaagóo ha'ádiníł'íí: Alááh áneel'áago éi ániid naaldeehii yilchijih doo chodayool'íi da. T'ááláhádi míil dóo bi'aan náhást'éidi neeznádiin dóo bi'aan náhást'édiin dóo bi'aan tseebíígóo yihaháqdáá' naaskaa'go t'áálá'í béeso bik'eh wólta'go t'áálá'í dóo bi'aan t'áálá'í doot'izh bíneel'á bíighahgo yikahgo éi yilchijih t'áá ałahjí' chodayool'íi dóo náhást'éi doot'izh

dóo bi'aan díí' sindáo bineel'á biighahgo yikahgo éi ts'idá t'ahdoo yilchijih chodayool'ijih da.¹

Binahji' bééhózinígíí ha'idíní'íí'...

Haash yit'éego nił bééhózin doo nik'is yilchijih choyool'íigo? Łahda há nanitł'a łeh. Ákonidi bee baa ákohwiinidzinígíí éi hádíní'íí' doo. Nik'is t'óo haash shíí ádool'ijigo éi díí bik'ehgo bééhózin doo, yilchijih da choyool'íigo:

- Bizaad doo bééhózingóo yáłti'
- Bił honeezdo dóo doo bił ééhózin da nahalin
- Bizhí haashíí halchin doo
- Bi'éé' haashíí halchin doo.
- Binií'jì' kin bee yidleeshíi baąh doo dóo bits'íis bee bik'i'na'ashbéesh doo
- Bináá' hichíi' łeh
- Biné'éshto' hólqo doo

Hait'éego éi biká ádiitwoł łada yilchijih choyool'íigo? T'áa íiyisí bik'is níłjì doo. Jó nik'is yisdáníloós dóo yisdánítteeh. Nik'is bił hasihgo áníléeh ákó áájí áká'anídaalwo'ígíí hadínóohtaal. Binahji' ééhózinígíí dóo binahji' akqó jidoolgálígíí bééhózingo, National Clearinghouse for Alcohol and Drug Information bich'í' béesh bee hodiilnih koji' 800-729-6686.

Na'idíkid dóo Nát'áá' Háá'ádziih

Na'idíkidígíí: Jó yilchijih t'áa áłtsó ákqó hooghangóo chodaa'ínígíí bii' dahólqo, áko daats'í doo át'éhí da?

Saad nát'áá ninát'ánígíí: Dooda. Azhá shíí ákqó hooghangóo chodao'ínígíí bee ída'diiljeehí da dóo níłch'i bee halkání halchingo bee ná'níłzołígíí da bee haz'á' choo'íigo ndi yilchijih biniiyé choo'íigo éi báhádzid dóo atí'él'í. Díí hooghangóo chodao'ínígíí doo yilchijih biniiyé ályaa da.

Na'idíkidígíí: Da' lq'ídí bił ajidziigoosh índida báhádzid doo?

Saad nát'áá ninát'ánígíí: Dooda. T'áaáláhádi bił ajidziih ndi hwiidoolhéét. Éi doodago neeznáadi bił ajidziih ndi, éi doodago t'áaáláhádi nééznádiindi bił ajidziih ndi. T'áa bił aníjídzihiigi báhádzid. Azhá shíí łada t'áa bił aníjídziih ní't'éego doo haąh dahool'aah da ndi, náána' łá' bił anáádzoodzìi'go doo bééhózin da áhódooliilígi.

Na'idíkidígíí: Yilchijihish t'áadoole'é doo baa'ákonisingóo áshidoolíłł?

Saad nát'áá ninát'ánígíí: Aoo'. Yilchijih 'atsiighaa' yaa yinít'ijih dóo t'áadoo hooyání háhálchijih éi doodago t'áa' azhdiyoolhéelgo tsízdíkos áádóo ákójiit'ijih. T'áa ni da atí'ádídílníłł éi doodago náána' łá' ayóó'ííní'nínígíí da.

¹ 1998 National Household Survey on Drug Abuse, Substance Abuse and Mental Health Services Administration, 1998

T'áá há'í'síníłts'áá'

Aláahgo baa ákonínízinígíí: Háida béehonísingo yilchííh choyool'íigo, bíł hasihgo ánilééh áko áájí áká'anídaalwo'ígíí haidínóotaal. Yilchííh choiníł'íigo k'adí dooleef! Náásgóó doo baa ákólchííh da háálá,t'óó yówehda ne'iina' bíł naniné.

Tsidá t'áadoo t'ah nínízíní. Nimá dóó nizhe'é, dóó 'azee'íł'íní, dóó áká'anídaalwo'ígíí, bá'ólta'í da, éí doodago háida náás sil'ígíí dóó bich'í' cho'iiníł'ínígíí bich'í' yáníłti'.

T'áá díishjí áninééh!

Yilchííh í'ool'íłłi t'áá la'ígo shíł bééhodoozìł nínízingo éí doodago t'áá kééhót'íłdi da áká'anídaalwo'ígíí la' bich'í' hadeesdzih nínízingo bich'í' naaltsos ná'ádoolníł áko bich'í'hoodíłnih.

SAMHSA's National Clearinghouse for Alcohol and Drug Information
800-729-6686
TDD 800-487-4889
linea gratis en español 877-767-8432
Web site: ncadi.samhsa.gov

Níłch'í' naalkidi biyi' nooséłi azee' bee tsi'na'adáhígíí chodeiyool'ínígíí baa áłah azlíí' áájí doo bíł áko daat'éhígíí yee nidaazínígíí bí'oolkaahígíí shíł bééhodoozìłsh nínízín?
Baa nidíneshtaal nínízingo éí díí kwe'é bíí'dídí'íłł <http://www.freevibe.com> éí doodago Office of National Drug Control Policy bíí' dídí'íłł <http://www.whitehousedrugpolicy.gov>.

Díí kwe'é baa hane'ígíí Center for Substance Abuse Prevention, Substance Abuse and Mental Health Services Administration, Department of Health and Human Services-dóó haidíłlaa. Díí éí t'áá altsoní bá át'é áko béé'jidléehgo t'áadoo bee ádaahojilne'í bee háhaz'á. Ákondi nízhdíłłtsoozídéé' baa hozhdoolnih.

Tips for Teens: The Truth About Inhalants
<http://ncadi.samhsa.gov/govpubs/phd631/>
Order #PHD631